

Dubbelportret van twee Tennessee- steden aan de voet van de Appalachen

Claim to fame van Knoxville en Chattanooga

In het zuidoosten van Tennessee liggen aan de voet van de Appalachen en het Great Smoky National Park twee steden met een zekere *claim to fame*. Ooit waren Knoxville en Chattanooga immers wereldnieuws, tegenwoordig zijn het 'gewoon' twee interessante steden met een heerlijke *vibe* en een rijke hoeveelheid attracties.

Geen dertien-in-een-dozijn-steden, maar ieder met een eigen karakter. *AmericA* dompelt zich onder in het stadsleven van Knoxville en Chattanooga.

TEKST & FOTOGRAFIE → JAAP VAN SPLUNTER

Chattanooga Choo Choo Terminal Station

Muurschilderingen van/met Knoxville

South Gay Street

Market Square Knoxville

Het Mabry-Hazen House Museum staat bovenop Mabry's Hill

Het zijn echte *claims to fame*. Veel steden waren Knoxville al voorgegaan, maar in 1982 was het de beurt aan de derde stad van Tennessee: het organiseren van een wereldtentoonstelling. Het tijdstip kon niet beter uitgekozen zijn, want de belangrijke textiel- en productie-industrie had in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw de concurrentieslag met buitenlandse bedrijven verloren. Bovendien zorgde de aanleg van de Interstate Highways in de jaren zestig ervoor dat de spoorweg – die grotendeels verantwoordelijk was geweest voor de industriële groei van Knoxville – tanende was. En tot slot zorgde de opkomst van winkelcentra in de voorsteden in de jaren zeventig voor een enorme leegstand van winkels in de binnenstad. De stad probeerde

het enorme verlies aan inkomsten op te lossen door de annexatie van naburige gemeenschappen. Toen verdere annexatiepogingen stagneerden, startte Knoxville verschillende projecten die gericht waren op het verhogen van de inkomsten voor het stadscentrum. De wereldtentoonstelling kwam hiervoor als geroepen.

Energiethema

De wereldtentoonstelling van 1 mei tot 31 oktober 1982 – de meest succesvolle van deze projecten, met elf miljoen bezoekers – werd een van de populairste exposities in de Amerikaanse geschiedenis. Ook Nederland en België namen eraan deel. Het thema van de wereldtentoonstelling was energie, niet zo vreemd want Knoxville is het hoofdkwartier van de Tennessee Valley Authority (TVA) en de Oak Ridge National Laboratory (ORNL). TVA is een (werkgelegenheids)programma en overheidsinstantie die opgericht is als onderdeel van de New Deal om elektriciteit op te wekken en overstromingen tegen te gaan in zeven staten rond de Tennessee River. De wet die de TVA op-

'Tot op de dag van vandaag is de toren een van de meest prominente bouwwerken van Knoxville'

richtte, werd in 1933 getekend door toenmalig president Franklin D. Roosevelt. ORNL is een van de grootste wetenschapslaboratoria van het land en richt zich op onderzoek naar materialen, neutronen, supercomputers en de nationale veiligheid. En voor de echte geschiedenisliebhebbers: het dorp Oak Ridge werd in 1943 gesticht door het Army Corps of Engineers en was een belangrijk onderdeel van het Manhattan Project, waar de eerste atoombom werd ontwikkeld.

Goudkleurige glazen bol

Het symbool van de wereldtentoonstelling was de Sunsphere, een 81 meter stalen structuur bedekt met een goudkleurige glazen bol. Tot op

de dag van vandaag is de toren een van de meest prominente bouwwerken van Knoxville, samen met het aangrenzende Tennessee Amphitheater. Alhoewel de hoogte natuurlijk relatief klein is vergeleken met bijvoorbeeld het Empire State Building, is de toren van verre te zien en trekt de bezoeker als een magneet naar zich toe. Ook wij benen ons een weg naar de lift die tergend langzaam naar de 'gouden glazen bol' voert. Het uitzicht op de stad is fraai, alhoewel de goudkleurige ramen het maken van mooie foto's praktisch onmogelijk maakt. Maar dat mag de pret niet drukken, want dit is met recht een stukje levende geschiedenis.

Geboorteplaats

Over levende geschiedenis gesproken. Er zijn drie attracties die zeker niet mogen ontbreken tijdens een bezoek aan Knoxville: James White's Fort, Mabry-Hazen House en het East Tennessee History Center. De oorspronkelijke hoeve van James White, een kapitein van de Revolutionaire Oorlog, wordt gezien als de geboorteplaats van Knoxville. Na te hebben gediend in de militie

van North Carolina, vestigde James White zich in dit gebied op een stuk land in de buurt van de splitsing van de Holston en French Broad Rivers. White bouwde rond 1785 de eerste permanente nederzetting: een blokhuut met twee verdiepingen. Ongeveer honderd kolonisten sloten zich aan bij White en woonden tussen verschillende bouwwerken op een binnenplaats, allemaal omsloten door een palissade hek om wilde dieren en kwaadwilligen buiten de deur te houden. Tegenwoordig is het fort ingericht met originele artefacten en gereedschappen uit die periode. Die geven een inzicht in het dagelijks leven van vroege kolonisten uit Oost-Tennessee in de tijd dat de stad Knoxville ontstond.

Stortvloed aan verhalen

Het Mabry-Hazen House Museum, opgenomen in het National Register of Historic Places, is een ander belangrijke bouwwerk in de geschiedenis van Knoxville. Het huis staat bovenop Mabry's Hill en is gebouwd in 1858. In dit huis in Italiaanse stijl woonden drie generaties van dezelfde familie. Vanaf de heuvel heb je een fraai uitzicht

Gids Patrick in het Mabry-Hazen House Museum

Sunsphere, symbool van de wereldtentoonstelling in 1982

Het uitzicht vanaf de 81 meter hoge Sunsphere wordt wat vertroebeld door de goudkleurige ramen

De binnenplaats van James White's Fort

In het East Tennessee History Center leer je alles over Oost-Tennessee

op het centrum van Knoxville, de Tennessee River en de Great Smoky Mountains. Ingericht en gedecoreerd in de stijl van enkele decennia, geeft Mabry-Hazen een zeldzame kijk op 130 jaar geschiedenis van Knoxville. Het museum toont een van de grootste familiecollecties in Amerika met meer dan 2.500 originele artefacten. Met de bevrogen gids Patrick lopen we door het huis en luisteren naar een stortvloed aan verhalen. We horen over de oorsprong van het iconische marktplein van Knoxville, de bittere verdeeldheid tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog, het beruchte vuurgevecht van 1882 op Gay Street, een bergstad in het Nieuwe Zuiden, de schandalige schending van belofes en het verleidingsproces in 1934, en nog veel meer door de rijke, kleurrijke levens van de families Mabry en Hazen.

Sleutel tot het verleden

Het East Tennessee History Center heeft de sleutel tot het verleden van Knoxville én Oost-Tennessee in handen. Steeds veranderende, bekroonde tentoonstellingen vertellen de geschiedenis van de mensen, plaatsen en gebeurtenissen die deze regio hebben gevormd. Gelegen direct aan de overkant van de straat van het Tennessee Theatre en op slechts een steenworp afstand van andere historische bezienswaardigheden, streeft het centrum ernaar om de interesse van een breed publiek te vangen. De interactieve displays in de kenmerkende tentoonstelling *Voices of the Land: The People of East Tennessee* bieden bezoekers de mogelijkheid om niet alleen originele artefacten uit het verleden te zien, maar ook om verhalen uit eerste hand te horen over hoe het leven was, allemaal tegen de achtergrond van meeslepende, historische beelden. Het centrum is ook de thuisbasis van een vooraanstaande onderzoeksbibliotheek en genealogisch tijdschrift. Veel mensen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis van Knoxville's Burgeroorlog en de vele historische huizen, stoppen hier om meer te weten te komen over niet alleen de geschiedenis van de stad maar ook over hun eigen geschiedenis.

Het hier en nu

Downtown Knoxville is een heerlijk gebied om wandelend te verkennen, want de afstanden zijn gering. In downtown liggen de oudste gedeeltes en gebouwen van de stad. De belangrijkste delen zijn Gay Street, Market Square, de Old City, het eerder al genoemde World's Fair Park en Volunteer Landing langs de rivier. De mooiste gebouwen (al of niet toegankelijk) zijn Plaza Tower en Riverview Tower (de hoogste gebouwen van de stad), TVA Towers, General Building, Medical Arts Building, Bank of America Building, City-County Building, Andrew

Het opvallende Tennessee Theatre

Johnson Building, Bijou en Tennessee Theatre en Old City Hall. Trek gerust een halve dag uit om de fraaie binnenstad met zijn vele gebouwen én muurschilderingen te verkennen. En als je nog wat tijd over hebt, bezoek dan zeker nog het Ijams Nature Center even buiten de stad. Knoxville's *Urban Wilderness* biedt een verrassend stukje natuur waar je heerlijk kunt wandelen, fietsen, of kanoën.

Live-radioshow

Tot slot is een bezoek aan de WDVX Blue Plate Special een must. WDVX is een live-radioshow die 's middags wordt gehouden op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag in het Knoxville Visitor Center. Op vrijdag neemt WDVX de Blue Plate Special mee naar Barley's Taproom & Pizzeria voor *The Big Plate*. Van blues tot bluegrass, country tot Keltisch, folk tot

Op zoek naar een *claim to fame* bij de WDVX Blue Plate Special

Old Knox County Courthouse

'Het East Tennessee History Center heeft de sleutel tot het verleden van Knoxville in handen'

funk, rockabilly tot hillbilly, lokaal tot internationaal, het maakt allemaal deel uit van de live-muziekervaring op de WDVX Blue Plate Special. De toegang is gratis en je zit op de eerste rij bij artiesten die allemaal op zoek zijn naar hun *claim to fame*. Tijdens ons bezoek zagen we een optreden van Neil O'Neil en de lokale band Make Music Knoxville. Voor zover we nu kunnen zien, is hun *claim to fame* nog beperkt gebleven tot de radiostudio van WDVX in Knoxville.

Een muurschildering in Chattanooga

Van Whoo Whoo naar Choo Choo

Is Knoxville de derde stad van Tennessee, Chattanooga moet het met één treetje lager doen: de vierde stad van *The Volunteer State*. En ook Chattanooga heeft een *claim to fame*, tenminste als je een muziekliefhebber bent zoals wij. Bij de plaats Chattanooga moeten wij in ieder geval meteen denken aan *Chattanooga Choo Choo*, een nummer uit 1941 geschreven door Mack Gordon en gecomponeerd door Harry Warren. Het originele nummer werd opgenomen als een big band/swing-melodie door Glenn Miller and His Orchestra en was te zien in de film *Sun Valley Serenade* uit 1941. Het nummer bereikte de nummer één-positie op de Billboard Best Sellers en bleef daar negen weken op staan. De *Chattanooga Choo Choo* werd wereldbekend.

De opening van het nummer klinkt als een trein die het station uitrolt, compleet met trompetten en trombones die een treinfluitje imiteren. De zanger beschrijft de route van de trein, afkomstig van Pennsylvania Station in New York, die via Baltimore naar North Carolina

'Als we ons melden bij de Chattanooga Choo Choo Terminal Station proeven we nog een stukje grandeur uit de tijd van Glenn Miller'

spoort voordat deze Chattanooga bereikt. Nadat het hele nummer is gezongen, speelt de band twee delen van de hoofdmelodie als instrumentaal, waarbij de instrumenten de *Whoo Whoo* van de trein imiteren als het nummer eindigt.

Als we ons melden bij het station annex hotel van het Chattanooga Terminal Station proeven we nog een stukje grandeur uit de tijd van Glenn Miller. Het station is sinds 1970 niet meer in gebruik, maar nadat een groep lokale investeerders het kocht werd het in 1973 heropend als een hotel en vakantiecomplex. Delen van het station zijn keurig gerenoveerd en in het voormalige

Nog een stukje grandeur in het voormalige stationsgebouw

Glenn Miller mag natuurlijk niet ontbreken...

De treinstellen op het voormalige perron kunnen wel een verfbuurtje gebruiken

Ingang naar de Ruby Falls

De prachtig verlichte Ruby Falls

stationsgebouw zijn een American Draft, Hot Chocolatier en Whiskey Experimental Distillery gevestigd. En als je een goed restaurant zoekt, dan is STIR een aanrader in de *Choo Choo* Terminal Station.

Lookout Mountain

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de *Chattanooga Choo Choo* de huidige generaties weinig tot niets zal zeggen. Zij zullen vooral Chattanooga kennen van Lookout Mountain. Dat tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog hier een bloedige slag plaatsvond – bezoek Point Park als onderdeel van Chickamauga & Chattanooga National Military Park – zullen de meeste bezoekers niet eens weten. Zij komen vooral om de diverse attracties

op Lookout Mountain te bezoeken, zoals Rock City, Ruby Falls en de Incline Railway, een kabelspoorweg die je via een helling van meer dan 70 graden naar de top van de berg brengt. Rock City bevat prachtige uitzichtpunten bovenop rotskliffen, waaronder Seven States View: hier kun je zeven staten zien liggen. Ruby Falls is een ondergrondse waterval die door velen wordt beschouwd als een van de mooiste natuurlijke attracties in de regio.

Hittewaarschuwing

Downtown Chattanooga herbergt diverse attracties die uitstekend wandelend zijn te verkennen. Helaas is het ruim 40 graden Celsius met een hoge luchtvochtigheid als wij er zijn. Op het

Het Hunter Museum of American Art

‘Ruby Falls is een ondergrondse waterval die door velen wordt beschouwd als een van de mooiste natuurlijke attracties’

nieuws wordt gewaarschuwd voor deze *heatwave* en om passende maatregelen te nemen. Wandelen met een zware camerarugzak is dan ook niet slim. Desondanks beginnen we vol goede moed bij de Walnut Street Bridge in het historische North Shore District. De zevenhonderd meter lange brug over de Tennessee River is een van de langste voetgangersbruggen ter wereld. Maar al snel komen we erachter dat de hittewaarschuwing niet voor niets is afgegeven. Drijfnaat van het zweet en met een rood hoofd keren we spoorslags terug naar de airconditioned auto. Vanaf nu beperken we ons dan ook maar tot de attracties met airconditioning die met de auto bereikbaar zijn.

Het Bluff View Art District is een van de fraaist gelegen wijken van Chattanooga, maar

we vluchten direct de koelte in van het Hunter Museum of American Art. De collectie van dit indrukwekkende museum bevat verschillende kunstwerken van de Hudson River School, Amerikaans impressionisme, naoorlogse kunst, schilderkunst uit de negentiende eeuw en moderne en hedendaagse kunst van na de Tweede Wereldoorlog.

Mooiste aquaria

Het Tennessee Aquarium is ongetwijfeld een van de mooiste aquaria van het land. Het opende in 1992 aan de oevers van de Tennessee River in het centrum van Chattanooga met de River Journey en kreeg een grote uitbreiding in 2005 met de Ocean Journey. Tegenwoordig is het de thuisbasis van meer dan twaalfduizend dieren die bijna achthonderd soorten vertegenwoordigen. Normaal gesproken zouden we niet snel een halve dag in een aquarium in het buitenland doorbrengen, maar de airconditioning is voor nu een niet te versmaden bonus.

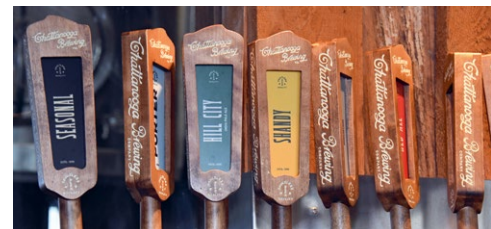
Koud bier

Een betere afsluiting van het verhitte bezoek aan Chattanooga is niet denkbaar dan met een tocht langs diverse brouwerijen. De ChattaBrew Tour voert in vier uur langs vier van de negen deelnemende brouwerijen. We melden ons bij de Chattanooga Brewing Company, waar onze tour begint. De airconditioning draait overuren en het bier is koud. Meer kun je je tijdens deze

hittegolf niet wensen. Gedurende de tour leren we niet alleen alle *ins & outs* van het brouwen van bier, maar kunnen ook het resultaat meteen proeven. Eigenaar Mike Ballard neemt uitgebreed de tijd om over het ontstaan van zijn brouwerij te vertellen en blijkt ook de drijvende kracht achter de ChattaBrew Tour. Samen met zijn vrouw Angela had hij al drie succesvolle brouwerijen in Nashville en besloten werd om er eentje te openen in Chattanooga. En met succes zoals we kunnen zien. Zijn *claim to fame* blijft nu nog beperkt tot Tennessee, maar het zou ons niet verbazen als we Mike later tegenkomen in het rijtje van Knoxville’s wereldtentoonstelling en Chattanooga’s Choo Choo. In Amerika zijn ze tenslotte gewend om groot te denken. Dit is het land van de American Dream. ★

Eigenaar Mike Ballard van de Chattanooga Brewing Company

Keuze zat in de brouwerij

Uitzicht vanaf de historische wijk Bluff View Art District op de bruggen over de Tennessee River

Lookout Mountain Incline Railway

Seven States View in Rock City: Tennessee, Virginia, Georgia, Kentucky, North Carolina, South Carolina, Alabama

PRAKTISCHE INFORMATIE KNOXVILLE EN CHATTANOOGA, TENNESSEE

Ligging en bereikbaarheid

Knoxville en Chattanooga liggen in het zuidoosten van Tennessee, aan de voet van de Appalachen en het Great Smoky Mountains National Park. De afstand tussen beide steden is slechts 180 kilometer over Interstate 75. De dichtstbijzijnde grote aanvlieghavens zijn Nashville, Tennessee en Atlanta, Georgia.

Klimaat en beste reistijd

Knoxville en Chattanooga hebben een vochtig subtropisch klimaat. Vanwege de hoogte is het in Knoxville echter niet zo warm als in het zuidelijker gelegen Chattanooga. In de zomer is het weer warm en vochtig, met maxima rond de 30 graden. In de winter zijn de temperaturen redelijk laag, met maxima van 8 à 9 graden en nachttemperaturen net onder nul. Er valt sporadisch wat sneeuw.

Vervoer

Beide downtowns zijn uitstekend wandelend te verkennen. Maar een bezoek aan Knoxville en Chattanooga zal ongetwijfeld onderdeel uitmaken van een grotere roadtrip en daarvoor is een huurauto onmisbaar. *AmericA* huurde een auto bij Alamo.nl (alamo.nl).

Accommodaties

De overnachtingsmogelijkheden zijn talrijk in beide steden. *AmericA* overnachtte in Knoxville in het uitermate comfortabele en midden in de stad gelegen Crown Plaza Knoxville (crownknox.com) en in Chattanooga bij Holiday Inn Express Hotel & Suites Downtown (ihg.com/holidayinnexpress/hotels/us/en/chattanooga), een niet bijzondere maar voor de rest goede ketenaccommodatie om de nacht door te brengen.

Meer informatie

Tennessee: tnvacation.com
Knoxville: visitknoxville.com
Mabry Hazen House: mabryhazen.com
World’s Fair Park: worldsfairpark.org/sunsphere
James White’s Fort: jameswhitesfort.org
East Tennessee History Center: easttnhistory.org
Ijams Nature Center: ijams.org
WDVX Blue Plate Special: wdvx.com
Chattanooga: visitchattanooga.com
Chattanooga Choo Choo: choochoo.com
Rock City: seerockcity.com
Lookout Mountain Incline Railway: ridetheincline.com
Ruby Falls: rubyfalls.com
Hunter Museum of American Art: huntermuseum.org
Tennessee Aquarium: tnaqua.org
ChattaBrew Tour: chattabrewtour.com